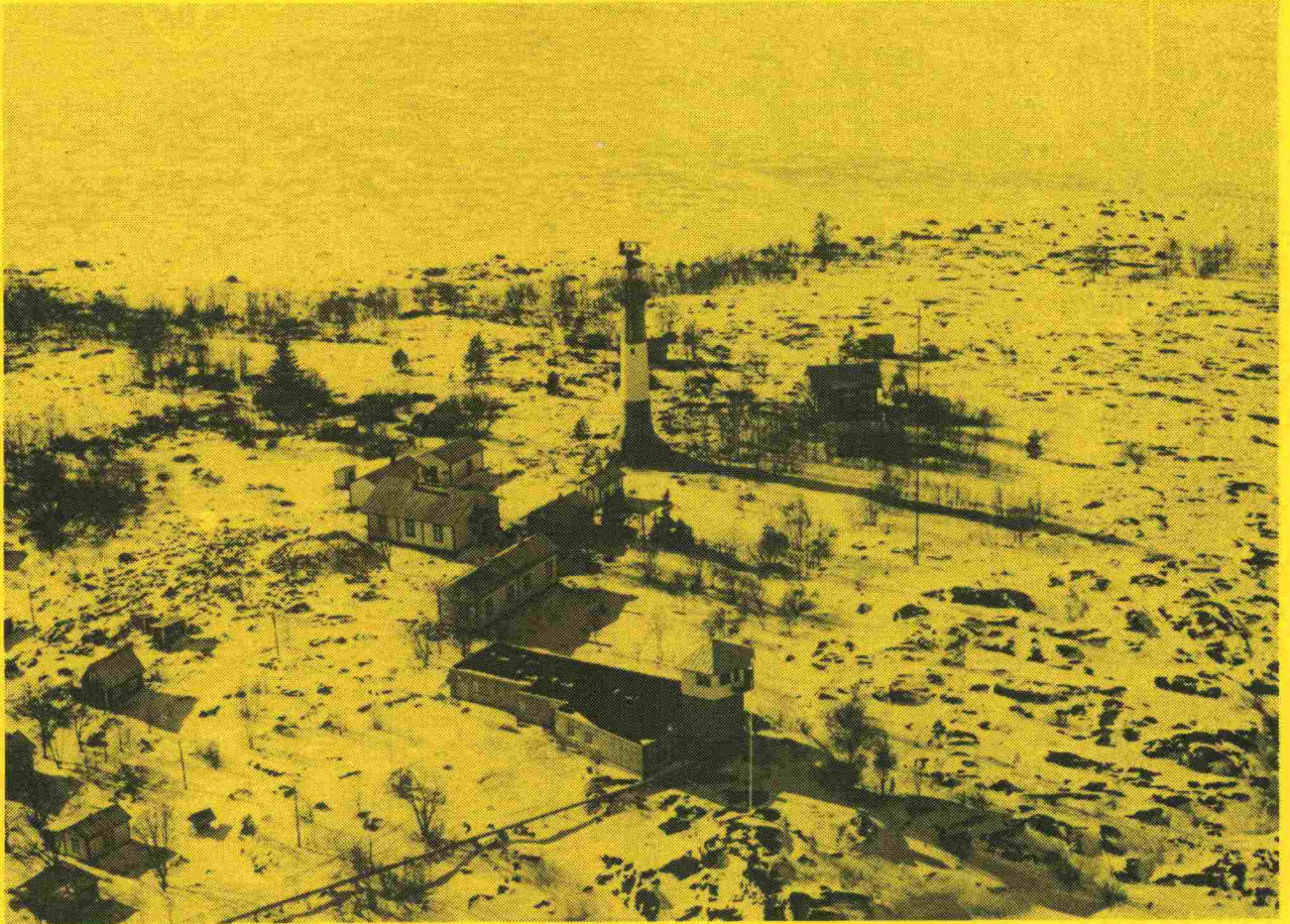

Pohjanlahden merenkulkupiirin vuosikatsaus 1997

Tankarin luotsiasema karun luonnon keskellä.

Merenkululaitos
Pohjanlahden merenkulkupiiri

Vaasa 1998

Pohjanlahden merenkulkupiirin vuosikatsaus 1997

Sisällysluettelo

Piiripäällikön katsaus toimintavuodelta	2
Merenkulkupiirit	5
Tehtävät ja voimavarat	6
Tehtävät	6
Toimipaikat	6
Organisaatio	7
Henkilöstö	8
Talous	9
Kalusto	10
Merenkulun turvallisuus ja valvonta	12
Merionnettomuudet	12
Merenkulun turvallisuusvalvonta	13
Virkamieskatsastukset	13
Muut maksulliset suoritteet	13
Merenkuluntarkastustoimialan suorittamat tarkastukset ja katsastukset 1997	14
Väylätoiminta 1997	15
Väylänpito	15
Meriväylät	17
Veneväylät	18
Väylänhoito	18
Piensatamatoiminta	19
Talonrakennustoiminta	19
Muu tekninen toiminta	20
Luotsaustoiminta	22
Tehtävät ja resurssit	22
Toiminnan tulos	23
Luotsaustoiminnan kehittäminen	23

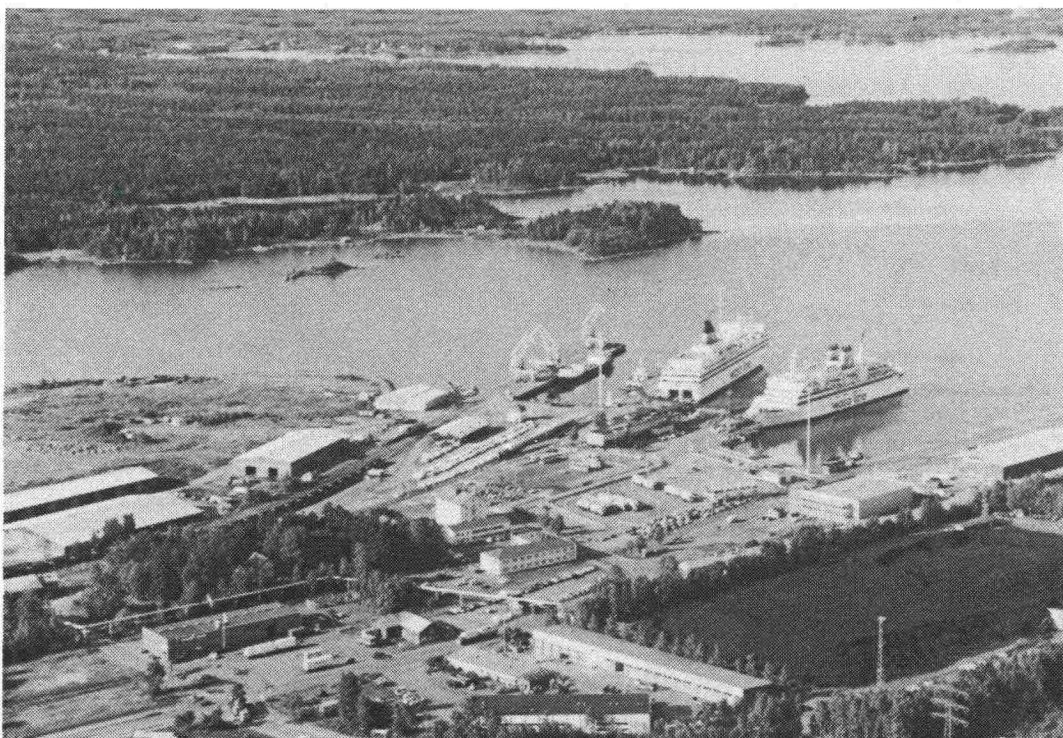

Piiripäällikön katsaus toimintavuodelta

Pohjanlahden merenkulkupiirin toiminta on vuonna 1997 ollut monella tavalla ennätyksellinen. Toiminnalliset tulokset ovat olleet hyvät ja myös taloudellinen tulos on ollut ennätyksellinen. Näiden tulosten saavuttamiseen vaikuttavat monet ulkoiset tekijät, mutta myös merenkulkupiirin toiminnan tehostuminen vaikuttaa hyvään lopputulokseen. Teollisuuden, kaupan ja yleisesti elinkeinoelämän rattaat pyörivät lähes täydellä kapasiteetilla vuonna 1997 ja piristynyt ulkomaankauppa merkitsee selvää piristysruisketta myös merenkulkupiirin toimintaan.

Ne omat toimenpiteet, joilla voimme tulostamme parantaa ja toimintaamme tehostaa ovat myös edenneet suunnitelmien mukaan. Teknisen toimialan organisaatio on ollut ja tulee myös jatkossa olemaan muutoksessa, joka johtuu koko Merenkululaitoksen rahoituksen muuttumisesta entistä enemmän asiakasrahoitteisempaan suuntaan. Väylämaksujen nettobudjetointi luo laitokselle lisäpainetta hoitaa väylämaksulla rahoitettavat toiminnot entistä tehokkaammin ja taloudellisemmin, josta syystä piirien tekniset toimialat ja eritoten väylähoitotehtävien suorittamista täytyy pystyä entisestään tehostamaan.

Luotsaustoiminta on ollut koko 90-luvun voimakkaassa muutoksessa ja tulokset myös tällä sektorilla ovat tehostuneet. Vuosikymmenen alussa Pohjanlahdella oli seitsemän päivystävää luotsiasemaa, luotseja oli 65 kpl ja he tekivät vuositason 4 000 luotsausta. Vuoden 1997 lopussa alueellamme oli neljä luotsiasemaa, joilla työskenteli 50 luotsia ja ensimmäisen kerran ylitettiin maaginen 5000 luotsauksen raja ollen 5175 luotsausta, joka on 18,3 % edellisvuotta enemmän. Luotsattuja meripenikulmia oli yhteensä 83132 mpk:a, jossa kasvua edellisvuoteen 17,6 %. PLMP:n luotsaustulot olivat vuonna 1997 yhteensä n. 16,1 miljoonaa markkaa.

Pohjanlahden merenkulkupiirin alueen satamista Vaasan satamassa oli eniten aluskäyntejä, kaikkiaan 828 käyntiä vuoden 1997 aikana.

Luotsaustoiminnan rationalisointi jatkuu edelleen suunnitelmien mukaisesti ja vuoteen 2000 mennessä Pohjanlahden alueella tulee olemaan yksi päivystävä VTS asema, jolta tullaan valvomaan koko Pohjanlahden merenkulkupiirin alueen meriliikenne ja järjestämään luotsipalvelut aluksille. Järjestelmän rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja henkilökunnan määrä on sopeutettu tulevaan tilanteeseen luonnollisen poistuman kautta.

Pohjanlahden merenkulkupiirin alue käsittää merenrannikon Kristiinankaupungista Tornioon ja tällä merialueella on 10 ulkomaan meriliikennettä harjoittavaa satamaa. Näiden 10 sataman kautta kuljetettiin vuonna 1997 yhteensä 17,3 miljoonaa tonnia (1996 15,1 miljoonaa tonnia) tavaraa. Kuljetetusta tavarasta 15,1 miljoonaa tonnia oli ulkomaanliikennettä ja 2,2 miljoonaa tonnia kotimaan rannikkoliikennettä. Kuljetettu tavaramäärä on ennätyksellisen suuri ja kasvua edelliseen vuoteen on 14,2 % ts. 2,2 miljoonaa tonnia.

Alueen satamista ovat prosentuaalisesti eniten kasvattaneet liikennettä edellisvuoteen verrattuna Kaskinen (72,2 %), Kristiinankaupunki (51,3 %) Vaasa (33,7 %) ja Tornio (32,4 %). Tonneissa vastaavat luvut ovat Kaskinen 226 873 tonnia, Kristiinankaupunki 208 033 tonnia, Vaasa 394 997 tonnia ja Tornio 143 504 tonnia. Tonneissa mitattuna suurin lisäys alueemme satamissa on tapahtunut Raahessa, jossa liikenne kasvoi 615 294 tonnia. Ainoastaan Kokkolan sataman tavaraliikenne pieneni alueellamme (- 57 739 tonnia) ollen kuitenkin 2,7 miljoonaa tonnia.

Aluskäyntejä Pohjanlahden merenkulkupiirin alueen satamissa oli myös ennätykselliset 4051 kappaletta, joka on 11 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten aluskäyntejä oli Vaasan satamassa, kaikkiaan 828 käyntiä, joista matkustaja-alusten osuus oli 590 käyntiä. Rahtialuksia kävi eniten Raahen satamassa, kaikkiaan 719 kappaletta. Selkämeren ja merenkurkun satamissa oli yhteensä 1120 aluskäyntiä ja perämeren puolen satamissa 2931 aluskäyntiä

Matkustajia kuljetettiin Vaasan kautta n. 810 000 matkustajaa ja Pietarsaaresta n. 148 000 l. yhteensä n. 960 000 matkustajaa ylitti merenkurkun vuoden 1997 aikana.

Transitoliikenteen osuus kuljetuksista oli n. 380 000 tonnia, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen hieman yli 40 %, joka oli tonneissa 113 000 tonnia. Parhaimmista transitoliikenteen volyymeistä ollaan kuitenkin edelleen kaukana sillä enimmillään on alueen satamien kautta kuljetettu lähes 1,0 miljoona tonnia transitoa.

Metsäteollisuuden noususuhdanne niin paperin kuin sahojenkin osalta sekä metalliteollisuuden hyvä vire ovat kasvattaneet alueemme satamien liikennelukuja. Erityisen hyvin ovat osuuksiaan kasvattaneet alueen pienet satamat Kaskinen, Kristiinankaupunki ja Tornio, joiden kasvuluvut niin tonneissa kuin prosentteinakin ovat huomattavia. Myös Raahen sataman liikenteen kasvu on merkittävää ja tähän on vaikuttanut osittain Rautaruukin tuotannon jatkuminen täydellä teholla masuunien korjausten jälkeen ja toisaalta Lapaluodon sataman liikenteen kasvu.

Merenkululaitoksen organisaatiomuutos vuoden 1998 alussa ja sen aiheuttamat muutokset laitoksen rahoitukseen tulevat vaikuttamaan koko Merenkululaitoksen

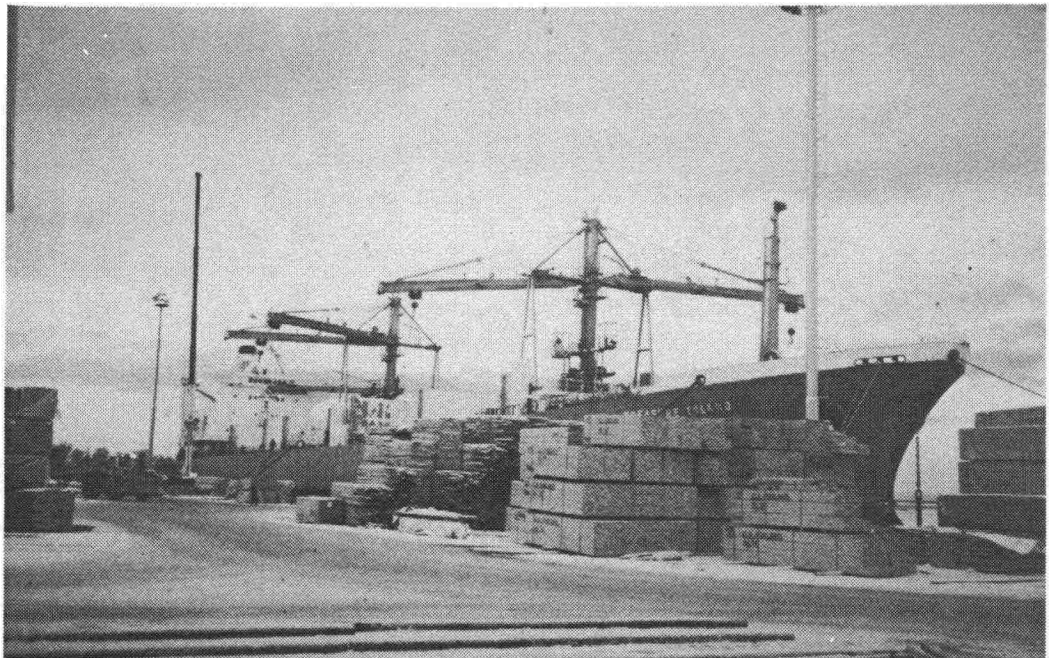
tulevien vuosien toimintaan voimakkaasti. Merenkululaitos toimii tulevina vuosina hyvin merkittävästi niillä tuloilla, jotka se perii asiakkailta luotsausmaksujen, väylämaksujen, monitoimimurtajien tulojen ja muiden maksujen muodossa. Toki olemme edelleen valtion laitos, joka saa osan toimintansa rahoituksesta valtion budjetin kautta ja työvirastona osan toiminnastamme rahoittaa Työministeriö. Joudumme kuitenkin jatkossa pitämään tarkasti erillään ne toiminnot, jotka rahoitetaan asiakkaiden rahoituksella ja ne toiminnot, jotka hoidetaan pelkästään budjettirahoituksella.

Luotsauslaki on myös astunut voimaan vuoden 1998 maaliskuussa ja samalla luotsausasetus on uusittu kokonaisuudessaan. Nämä aiheuttavat luotsaustoiminnassa suuria muutoksia, joihin meidän tulee varautua tulevien vuosien luotsaustoimintaa suunnitellessamme. Vapautukset luotsinkäytöstä tulevat lisääntymään ja meidän on yhteistyössä teollisuuden ja kuljetuksista vastaavien organisaatioiden kanssa käytävä jatkuvaa keskustelua, jotta osaamme mitoittaa henkilökuntamme oikeassa suhteessa palvelujen kysyntään. Tämä tulee olemaan meille suuri haaste tulevina vuosina.

Pohjanlahden merenkulkupiiri on panostanut ja tulee jatkossakin panostamaan osaavaan ja työhönsä motivoituneeseen henkilökuntaan, joka on ehdoton edellytys tuloksellisen toiminnan hoitamiseen ja sen kehittymiseen. Henkilöstön jatkuva koulutus, kilpailukykyinen palkkaus, motivoiva ja haasteellinen työ sekä työturvalliset ja hyvät työskentelyolosuhteet sekä työskentelyvälineet ovat ne valtit, joiden avulla pystymme jatkossakin vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Merenkulkupiirin päällikkö

Markku Mylly

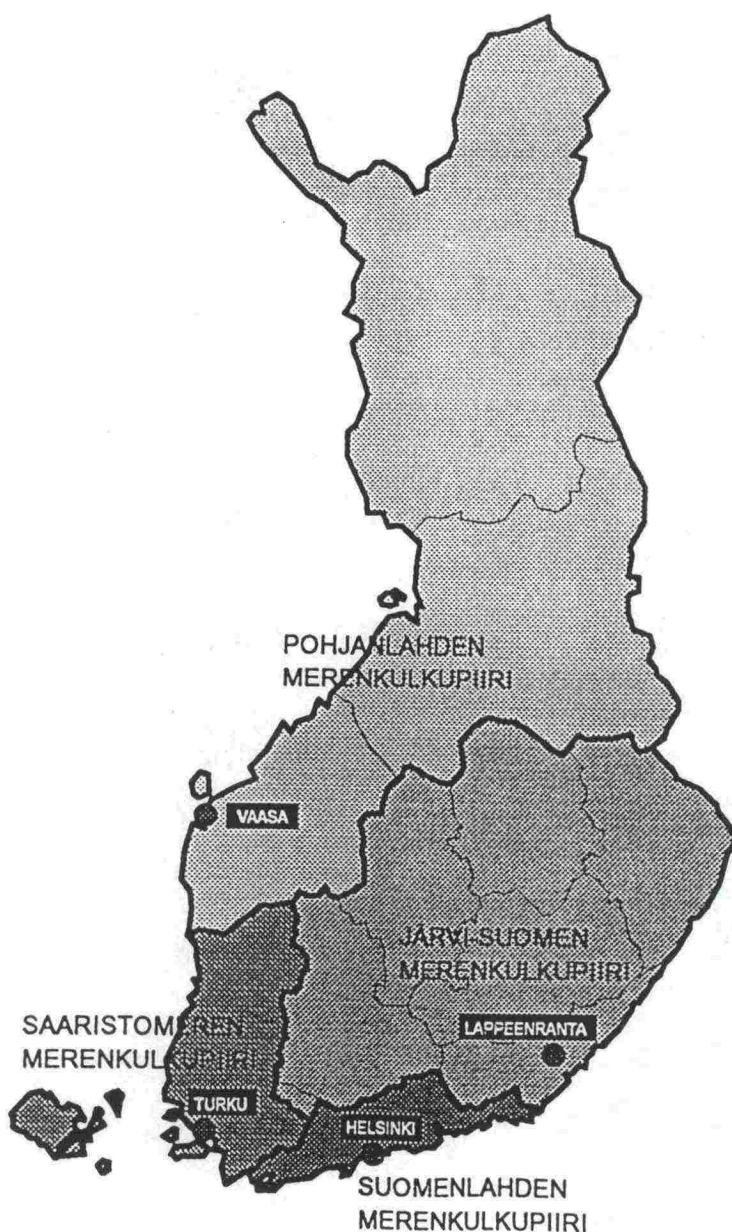
Puutavaraa lastaava, iso alus Rahjan satamassa Kalajoella.

Merenkulkupiirit

Merenkululaitos on liikenneministeriön alainen virasto, joka muodostuu merenkulkuhallituksesta (MKH) ja neljästä merenkulkupiiristä; Suomenlahden (SLMP), Saaristomeren (SMMP), Pohjanlahden (PLMP) ja Järvi-Suomen merenkulkupiiristä (JSMP). Vuonna 1998 merenkulkuhallitus muuttuu Merenkululaitoksen keskushallinnoksi.

Merenkulkupiirit huolehtivat toimialueensa merenkulun ja veneilyn turvallisuudesta ja valvonnasta, luotsauksesta, aluksista, väylistä, kanavista sekä satamista ja yhteysalusliikenteestä. Piirit toimivat laitoksen pääjohtajan alaisina, itsenäisinä ja tulosvastuullisina yksikköinä.

Merenkulkupiirien rajat ja keskushallintopaikat

Tehtävät ja voimavarat

Tehtävät

Pohjanlahden merenkulkupiirin toiminta-ajatuksena on toimivaltansa puitteissa edistää, turvata ja valvoa Vaasan, Oulun ja Lapin läänin alueella merenkulkua ja vesillä liikkumista sekä kalastuselinkeinon harjoittamista.

Merenkulkulaitoksen strategian ja piirin tulostavoitteiden mukaisesti piiri pyrkii em. tavoitteisiin yhdessä varustamojen, yksittäisten veneilijöiden, satamanpitäjien ja valtion sekä kuntien viranomaisien kanssa. Pohjanlahden merenkulkupiiri kehittää ja kunnossapitää turvalliseen ja taloudelliseen vesillä liikkumiseen tarvittavaa väylästöä alueellaan. Piiri huolehtii myös alueensa luotsaustoiminnasta ja valvoo alusten turvallisuutta sekä meriturvallisuussäännösten noudattamista. Merenkulun sekä veneilyn toimintaedellytysten edistäminen, turvaaminen ja kehittäminen sekä osallistuminen merelliseen ympäristönsuojeluun kuuluvat myös piirin tehtäväkenttään.

Toimipaikat

Piirin toiminta-alueeseen kuuluvat Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien alueet. Piirin keskushallintopaikka, piirikonttori on Vaasassa ja Ouluun on sijoitettu toimisto.

Luotsaustoimintaa hoidettiin neljältä luotsiasemalta, jotka sijaitsevat Vaasassa (Mustasaaren Vallgrundissa, tukiasema Kaskisissa), Kokkolassa (Tankarissa, tukiasema Pietarsaaressa), Raahessa, Oulussa (Hailuodon Marjaniemessä, tukiasema Ajoksessa).

Väylänhoito tapahtuu yhtenä operatiivisena toiminta-alueena, joka käsittää koko piirin alueen sisävesiä myöten. Alue on kuitenkin jaettu seitsemään kustannuspohjaiseen väylänhoitoalueeseen, jotka ovat Kaskisten, Vaasan, Kokkolan, Vaasan läänin sisävesien, Oulun, Kainuun, Lapin läänin sisävesialueiden väylänhoitoalueet. Väyläasemat sijaitsevat kuudella eri paikkakunnalla: Kaskisissa, Vaasassa, Kokkolassa, Oulussa, Kajaanissa ja Inarissa. Lisäksi piirissä on kaksi väyläalusta: Letto (Oulussa), toiminta-alueena koko piirin rannikkoalue ja Oili 4 (Kokkolassa), toiminta-alueena Kokkolan ja Rahjan rannikkoalueet. Väyläalus Linja siirtyi vuoden alkupuoliskolla Saaristomeren alueelle.

Organisaatio

Piiri on jaettu hallinto-, merenkuluntarkastus-, liikenne- ja teknilliseen toimialaan. Piiriä johtaa ja sen toiminnasta vastaa piiripäällikkö. Merenkulkupiirin kannalta tärkeitä asioita käsitellään ennen ratkaisun tekemistä piirin johtoryhmässä, johon kuuluvat piiripäällikön lisäksi toimialojen päälliköt.

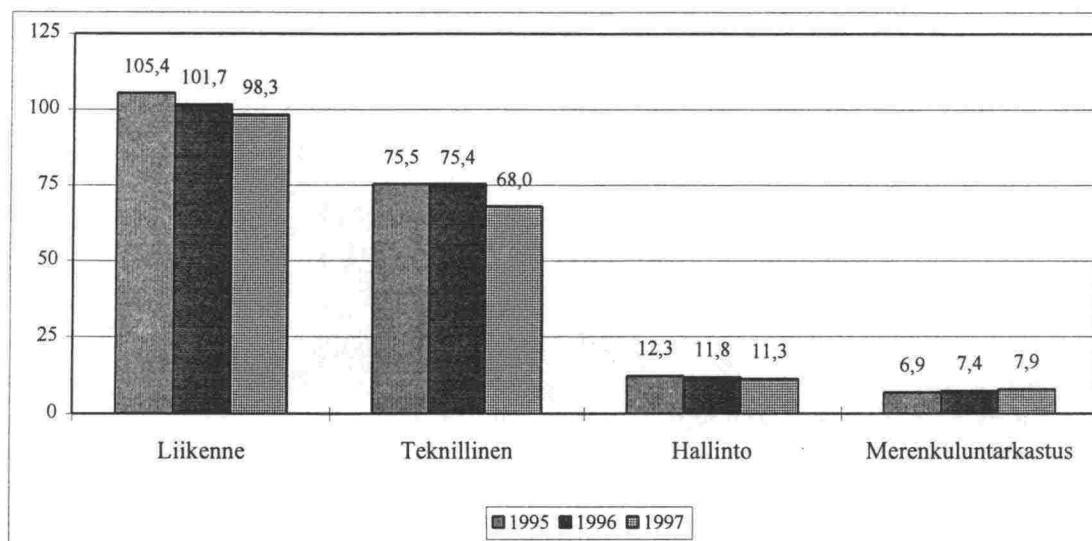

Pohjanlahden merenkulkupiirissä työskenteli 186 henkeä, joista piirikonttorissa Vaasassa työskenteli 31 henkeä ja Oulun toimistossa 13 henkeä

Henkilöstö

Piirin henkilötyövuodet vähenivät vuoden 1997 aikana kymmenellä hengellä ollen vuoden lopussa 186 henkeä.

Piirin henkilökunnalle järjestetään yhteiset koulutuspäivät 1-2 kertaa vuodessa.

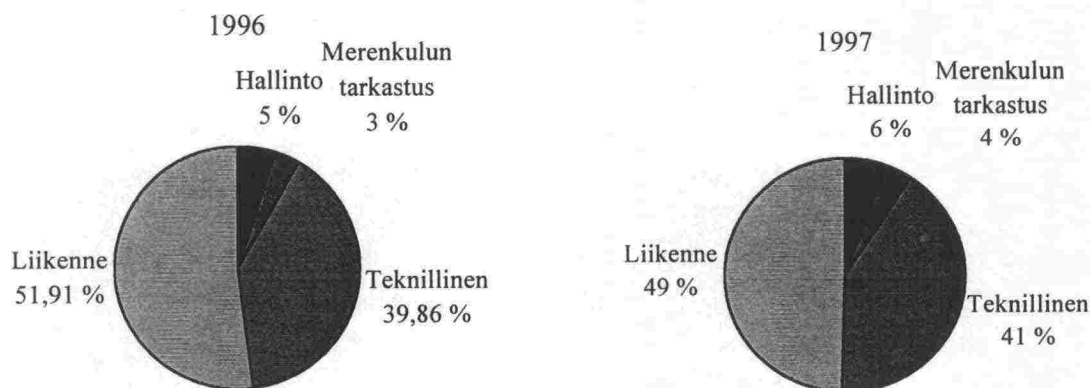
Talous

Vuoden 1997 aikana piiri käytti toimintaansa yhteensä n. 64,6 mmk (21-momentti), josta kulutusmenojen osuus oli n. 60,6 mmk. Palkkauksiin käytettiin 43,3 mmk (säästö n. 2,5 mmk) ja muihin kulutusmenoihin 17,3 mmk (ylitys n. 1,5 mmk) sekä investointeihin n. 4,0 mmk. Lisäksi piirin budjetin kautta kulki Kokkolan väylän rahoituseriä (77-momentti) yhteensä n. 66 mmk, muihin väylätöihin käytettiin 0,5 mmk.

Toimintaansa käyttämästään rahoituksesta piiri ansaitsi tuloina n. 20,2 mmk (eli budjetti ylitettiin n. 5,1 mmk:lla). Nettobudjetoinnin pelisääntöjen mukaisesti piiri tuloutti merenkulkuhallitukselle yhteensä 1,5 mmk. Suurimmat tuloutuksen alaiset ylitykset syntyivät luotsaustuloissa (ylitys n. 2,3 mmk) sekä ulkopuolisissa tuloissa (2,2 mmk).

Merkittävin investointikohde myös v. -97 oli yllämainittu Kokkolan väylä. Piirin ATK- ja tietoliikenne investoinnit nousivat kuluvana vuonna n. 1,1 mmk:aan (sis. n. 250 tmk puhelinkeskuksen lunastukseen). Muita isoja toimintamenomomentin investointikohteita olivat uuden luotsiveneen loppurahoitus (0,6 mmk) sekä va Leton varustelu, NAVI 2003 -hankinnat sekä pientyökaluston hankinnat (kukin n. 0,45 mmk).

Piirin taloudellinen tilanne parani vuoden aikana. Saavutettu tulojen kasvu sekä säästöt kulutusmenojen osalta merkitsivät piirille yhteensä noin 4,7 mmk:n lisäystä vuonna 1998 käytettävissä oleviin määrärahoihin. Lisäys helpottaa merkittävästi piirin toimintaedellytysten säilyttämistä ennallaan myös vuoden -98 aikana.

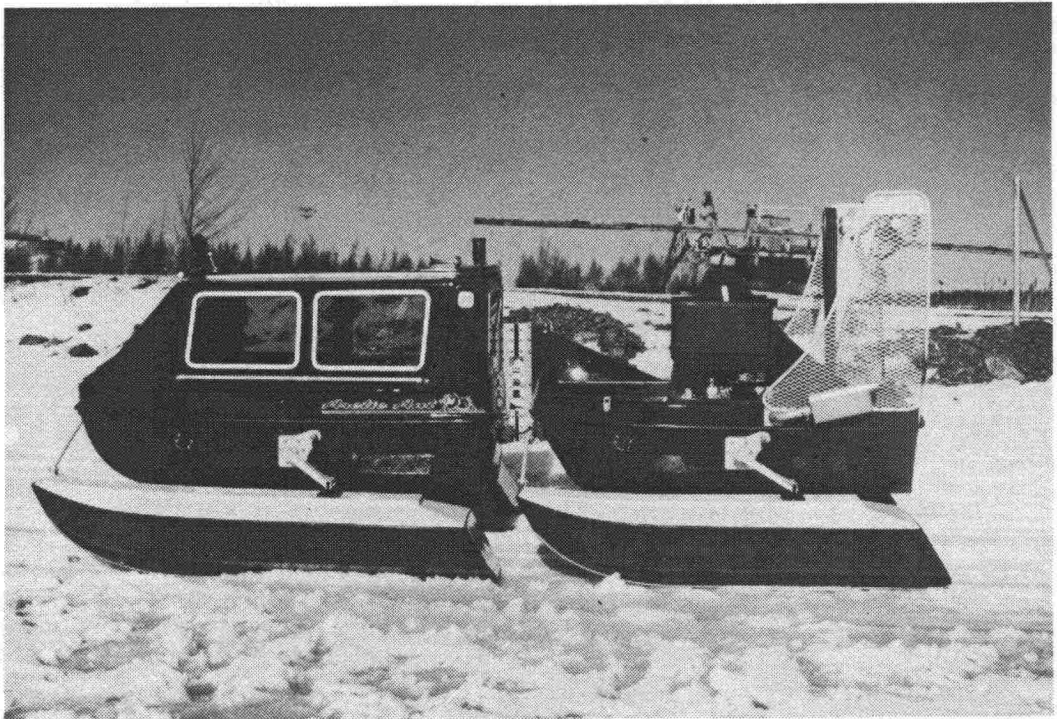
Rahoitus toimialoittain vuosina 1996 ja 1997

Laitoksen omien momenttien lisäksi piiri käytti eri kohteissa työvoima- ja muiden ministeriöiden sekä työvoimatoimistojen antamaa työllisyysrahoitusta piirin alueella yhteensä n. 8,1 mmk. Merkittävimmät työllisyshankkeet olivat lin laituriponttonien rakennustyömaa (n. 2 mmk) ja Kaskisten väylän ruoppaus (n. 2,5 mmk). Muihin hankkeisiin käytettiin yhteensä n. 2,3 mmk. Sen lisäksi piirin eri tehtävissä (mm. Kokkolan väylä, luotsaustoiminta) käytettiin työvoimatoimistojen kautta saatua työllisyyspalkkausta yhteensä n. 1,3 mmk.

Kalusto

Kaiken kaikkiaan piiri käytti vuoden -96 aikana yhteensä n. 4,0 mmk kulkuvälineiden ja muun kaluston hankintaan. Suurimmat yksittäiset käyttökohteet tänä vuonna olivat jo edellä mainitut kohteet (yhteensä n. 3,1 mmk). Muista investointikohteista kannattaa mainita uuden tyyppisen hydrokopteri-mallin yhteistilaus, johon piiri käytti tänä vuonna yhteensä 184 tmk (laitostasolla yhteensä n. 550 tmk). Hydrokoptereita tilattiin yhteensä kolme kappaletta (yksi jokaiseen rannikkopiiriin) ja ne valmistuvat v. -98 alkupuoliskolla. Rannikkopiirien lisäksi niiden rahoitukseen osallistuvat sekä liikenne että kartta- ja väyläosasto, kokonaishankintahinnaksi muodostuu yhteensä n. 1,6 mmk.

Glenn Fageruddin suunnittelema ja valmistama hydrokopteri Arctic Ant otetaan Pohjanlahden merenkulkupiirissä käyttöön vuonna 1998.

KALUSTO

Veneet ja muut kulkuvälineet 1997

Luotsikutte- rit ja yht.	Viitta-, työ- ja ölj.t.veneet	Hydro- kopterit	Autot	Moottori- kelkat	Muut soutuv. trakt. trukit	Yht.
34	28	14	27	44	26	173

Kuljetuskaluston polttoaineen kulutus 1997

Kevyt polttoöljy	658 408	L
Bensiini	59 271	L
Voiteluaineet	4 707	L
Dieselöljy	17 121	L

Kaluston uudishankinnat

Luotsivene 1 kpl
Moottorikelkkoja 3 kpl
Auto 3 kpl (2 kpl käytettyjä)
Maastomönkijöitä 1 kpl

Kaikilla luotsiasemilla on ajanmukainen, nopea luotsivene kun Vaasan luotsiasema sai omansa vuonna 1997.

Merenkulun turvallisuus ja valvonta

Merionnettomuudet

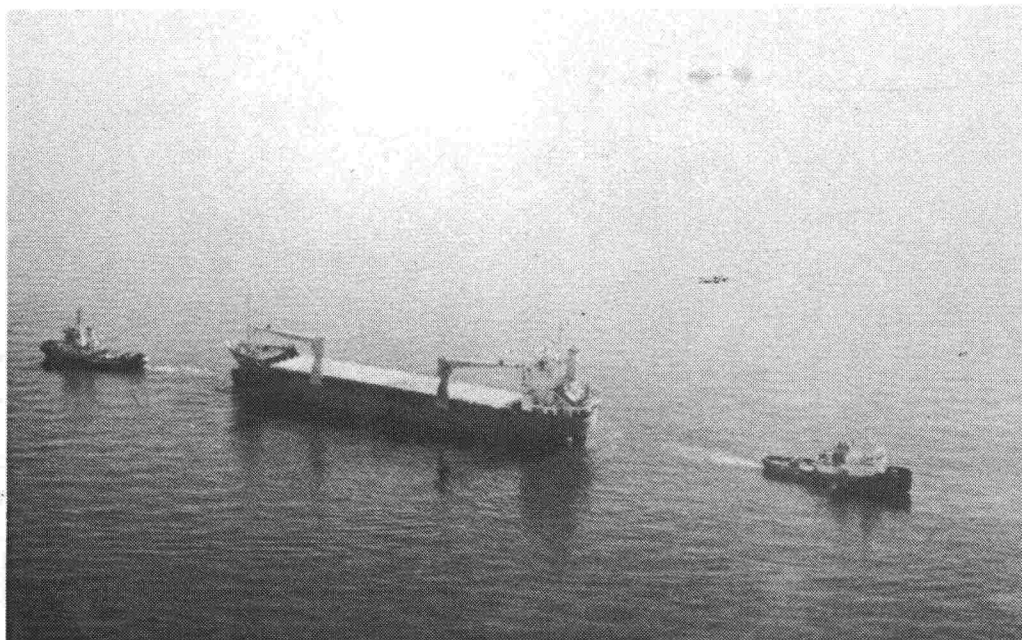
Toimialan tehtävänä on selvittää alueellaan tapahtuneet merionnettomuudet ja huolehtia mahdollisista syyteeseen ilmoittamisista, sekä osallistua rikkomusten ja onnettomuuksien selvittelyyn oikeudessa.

Vuonna 1997 Pohjanlahden merenkulkupiiriin ilmoitettiin 16 merionnettomuutta.

Onnettomuudet jakaantuivat seuraavasti:

- 3 yhteentörmäystä
  - 1 rikkoutunut ruorikone
  - 3 aluksen kaatumista
  - 1 potkurivaurio
  - 1 peräsinvaurio
  - 1 karilleajo
  - 3 pohjakosketusta
  - 1 aluksen uppoaminen
  - 1 työtapaturma
  - 1 kuolemantapaus
-

16 merionnettomuutta yhteensä

M/S Hälsinglandin irroitus karilta ja hinaus Kalajoen Rahjan satamaan.

Merenkulun turvallisuusvalvonta

Alusten kuntoa, miehitystä, lastin kuljetusta ja meriympäristön suojelua valvotaan määräaikaisten katsastuksien ja tarkastuksien.

Piirin palveluksessa oli vuonna 1997 Vaasan piirikonttorilla yksi ylitarkastaja toimialapäällikkönä, yksi merenkuluntarkastaja, yksi teknillinen tarkastaja ja toimistosihteeri. Oulun toimistolla työskenteli kaksi merenkuluntarkastajaa, yksi teknillinen tarkastaja ja toimistosihteeri. Yhteensä 8 henkilöä. Lisäksi piirissä oli 9 palkkiotoimista katsastajaa, jotka suorittivat jonkun verran navigointilaitteiden katsastuksia ja antoivat jääluokkatodistuksia.

Eurooppalaisen alustarkastusyhteistyösopimuksen puitteissa (Paris Memorandum of Understanding on Port State Control) piirissä tehtiin 137 alustarkastusta. Sopimuksen mukaan Suomen tulee suorittaa 400 tarkastusta vuosittain.

Piiri tarkastaa osaltaan IMO:n (kansainvälinen järjestö) päätöksiin perustuen, noudatetaanko kemikaalisäiliöaluksilla meren pilaamisen ehkäisemistä koskevaa Marpol-sopimusta. Vuonna 1997 tehtiin piirissä näitä Marpol Annex II tarkastuksia 12 kpl.

Alusten pysäyttämispäätöksiä tehtiin 6 kpl. Syynä pysäytyksiin oli 3 tapauksessa runkovaurio, joka oli syntynyt karilleajossa tai yhteentörmäyksessä. Yhden pysäytetyn laivan peräsin oli epäkunnossa ja yksi oli alimiehitetty. Yksi pysäytys johtui siitä, että jokilaivaksi rakennettu alus oli huomattavasti suojaisille vesille rajatun liikennealueensa ulkopuolella.

Virkamieskatsastukset

Piiri on suorittanut vuoden 1997 alusta lukien bruttovetoisuudeltaan alle 500 BRT olevien kotimaanliikenteen alusten peruskatsastukset ja kaikkien muiden alusten määräaikaisten ja vuosikatsastukset virkamieskatsastuksina. Piirin alueella on katsastettu virkamiestyönä matkustaja- ja lastialuksia, kalastusaluksia, vuokraveneitä ja losseja.

Virkamieskatsastusten osalta tulostavoite saavutettiin. Katsastuksia suoritettiin 309 kpl ja niistä laskutettiin 273.532 markkaa.

Palkkiotoimiset katsastajat suorittivat merenkulkulaitteiden katsastuksia ja antoivat jääluokkatodistuksia.

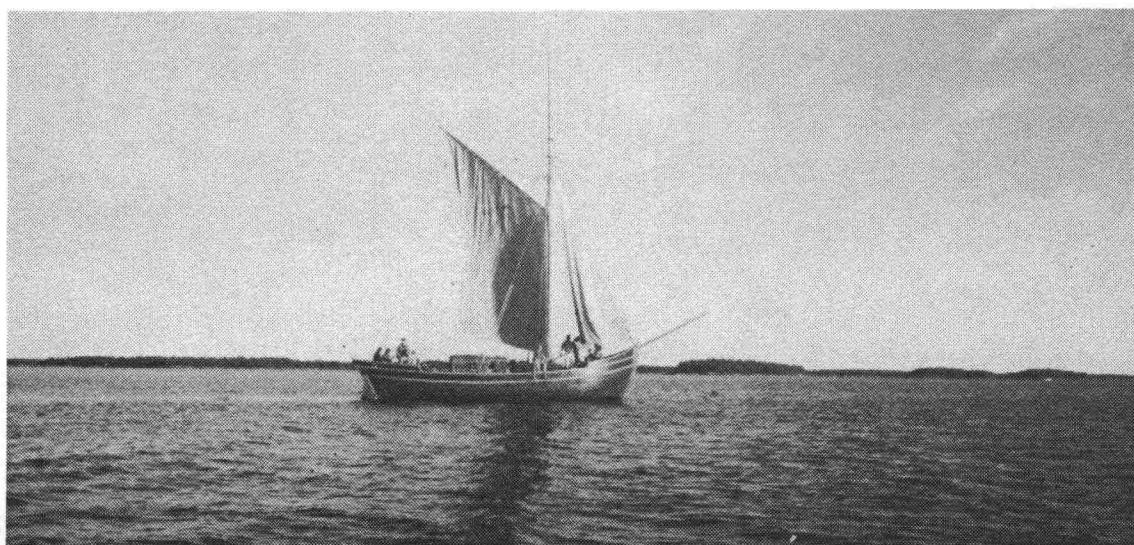
Muut maksulliset suoritteet

Toimialan myönsi 374 todistuskirjaa (miehitystodistuksia, pätevyyskirjoja ja todistuksia) ja tuloja piirille tästä toiminnasta tuli 60.300 markkaa.

**Merenkuluntarkastustoimialan suorittamat
tarkastukset ja katsastukset v. 1997**

Laiva- ja satamatarkastukset	1997
Yleisiä tarkastuksia	51
Mou-tarkastuksia	137
Malmi- ja rautalastauksien tarkastuksia	25
Puutavaralastien tarkastuksia	31
Satamatarkastuksia	131
Alusten pysäyttämisiä	6

Katsastukset	1997
Virkamieskatsastuksia	309
Palkkiotoimisten katsastajien katsastuksia	10
Jääluokkatodistukset	95
Lossien katsastukset	5
Vuokravenekatsastuksia	45

Postijahti

Väylätoiminta 1997

Väylänpito

Tutkimus ja suunnittelu: Ajoksen 10,0 m väylän tutkimuksia jatkettiin talvella -97 pohjatutkimuksilla, joiden tarkoituksena oli selvittää maaperän laatu ja kaivettavuus syvennettävällä väyläosuudella. Lisäksi tehtiin tutkimuksia ruoppausmassojen läjitykseen varatulla alueella. Väylän varsinaiset ruoppaustyöt tehtiin syksyllä -97.

Kaskisten 9,0 m väylän tankoharauksia jatkettiin piirin toimesta yhdellä ryhmällä touko- kesäkuun ajan. Varsinaiset ruoppaustyöt toteutettiin loppuvuodesta -97.

Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella oli toimintavuonna 1997 useita pienehköjä väylätoimintaan liittyviä suunnitteluhankkeita, jotka kohdistuivat lähinnä pienväylästä merkinnän ja linjausten parantamisiin. Niistä mainittakoon Mikkelinlahteen väylää koskevat tutkimukset, joita jatkettiin edellisvuonna aloitettujen kaikuluotausten jatkeeksi ja suunnittelun täydentämiseksi. Ko. väylän merkinnän parantaminen ja kivien poistaminen aloitettiin syksyllä -97.

Villenniemen venesataman sisään tuloväylän luotaus Haukiputaalla tehtiin jäältä kevättalvella -97 väylälinjan oikaisemiseksi ja parantamiseksi ko. satamaan. Lisäksi tutkittiin luotaamalla jään päältä Tornio – Röyttän merivartiosataman syvyydet, jonka väyläosuus oli harattu edellisenä kesänä. Luotausten tarkoituksena oli varmistaa olemassa olevien satamasyvyyksien toteaminen. Bergön kalasataman urakka-asiakirjat valmistuivat ja urakkakilpailu käytiin syyskesällä -96. Sataman perusrakenteet valmistuvat kesällä -97. Maalahden kunta ja Maaseutuelinkeinopiirin Kalastusyksikkö ovat mukana hankkeen osarahoittajina.

Trullevin kalasataman laajennus valmistui vuoden aikana. Kokkolan kaupunki on osarahoittajana hankkeessa.

Kehittäminen:

Kehittämishankkeissa lähinnä Navi2003 projektin maastotöiden toteutusta jatkettiin Perämeren matalaväylästä osalla.

Ylläpito:

Väyläluokituksen mukaiset väyläkilometrit eivät oleellisesti muuttuneet vuoden aikana, mutta väyläkilometrien jakautumista kauppamerenkulun ja muun vesiliikenteen väyliin on tarkennettu. Turvalaitteiden määrät pysyivät lähes ennallaan. Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella on laitoksen hoidossa olevia merkittyjä väyliä yhteensä 3007 km. Kokonaismäärästä kauppamerenkulun väyliä on 882 km ja muun vesiliikenteen väyliä 2125 km. Näillä valtion ylläpitämällä väylillä on turvalaitteita yhteensä 3512 kpl. Piirin alueella on lisäksi yksityisten hoidossa olevia väyliä, joissa turvalaitteita yhteensä 1065 kpl. Väylät ja turvalaitteet jakautuvat tyypeittäin oheisen taulukon 1 mukaisesti.

POHJANLAHDEN MERENKULKUPIIRI

TEKNILLINEN TOIMIALA 1997

Väyläkilometrit/luokittain ja turvalaitteet vastualueittain

Päiväti 14/ 11 1997 Norrgård

VÄYLÄ KM LUOKITTAIN					
ALLE NRO	VÄYLÄALUEEN NIMI	Yli 4 m	Alle 4 m	Yksityiset	
8320	Väylänhoito yhteinen, etelä			4,3	
83201	Kristinankaupungin alue	46,6	56,5	2	2
83202	Kaskisten alue	102,9	46,6	1	0
83203	Vaasan alueen väylät	315,5	133,7	6	5
83204	Pietarsaaren alue	31,4	8,2	1	2
83205	Kokkolan alue	35,2	59,9	2	1
83206	Rahjan alue	24,1	0,0	1	0
83207	Vaasan läänin sisävesialueet	0,0	45,0	0	0
	Eteläiset alueet yht	555,7	349,9	13	10
8321	Väylänhoito yhteinen, pohjoine	0,0	0,0	1	1
83211	Raaheen alue	25,5	17,0	2	2
83212	Oulun alue	194,9	178,0	2	2
83213	Kemin alue	81,5	173,3	2	2
83214	Tornion alue	24,5	19,4	2	0
83215	Käänun alue	0,0	39,8	0	0
83216	Lapin läänin sisävesialueet	0,0	527,1	0	0
	Pohjoiset alueet yht	326,4	1775,4	7	5
	VALTION YHTEENSÄ	882	2125	20	13
	YKSITYISTEN YHTEENSÄ			0	2
	KOKO PIIRI YHTEENSÄ	882	2125	20	15
	Kauppamerenkulun väylät	882			
	Muun vesiliikenteen väylät		2125		

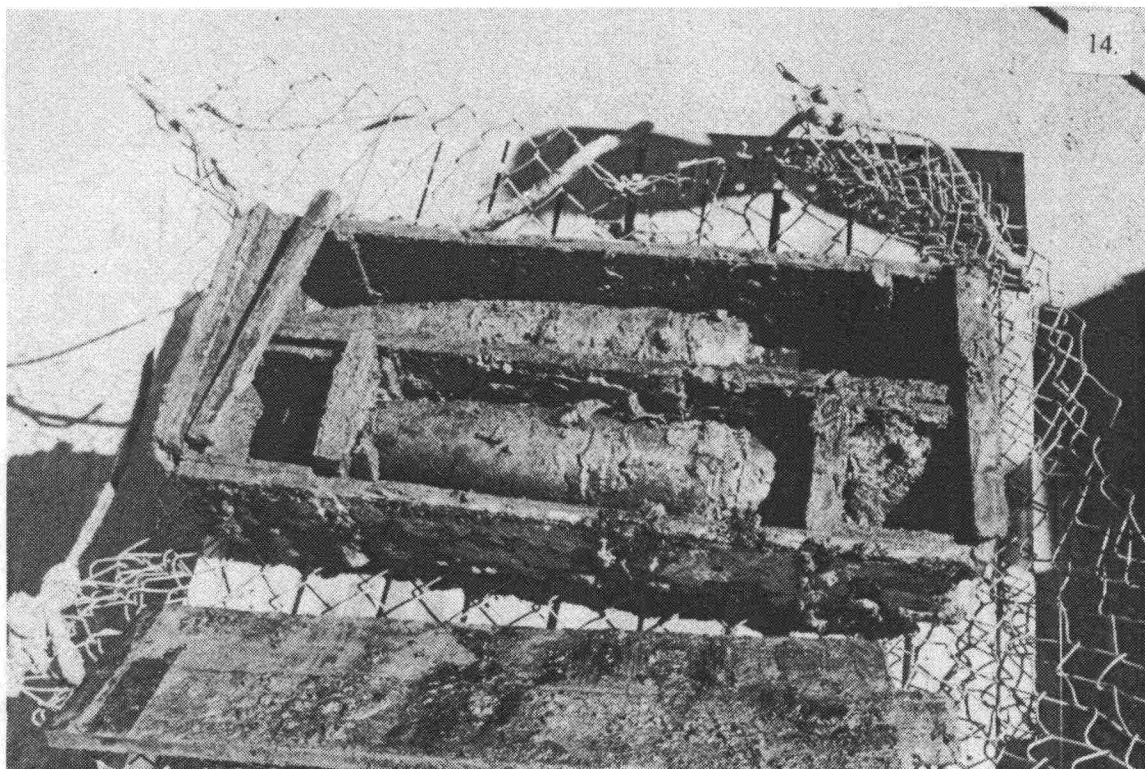

Meriväylät

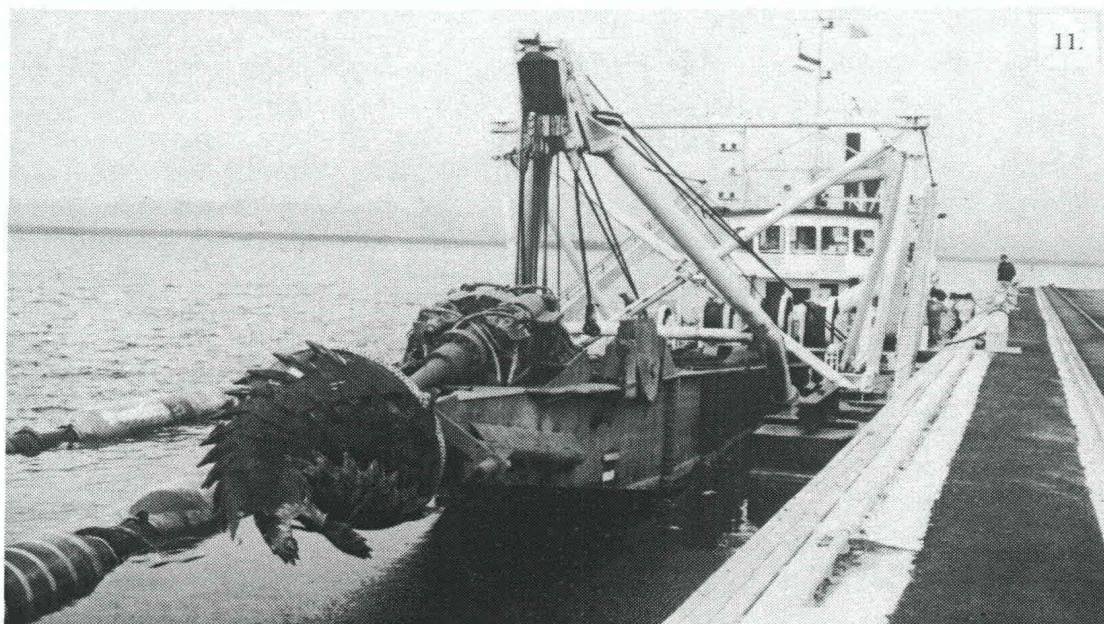
Pohjanlahden kauppamerenkulun väylistä kolme, Kaskinen, Kokkola ja Ajos ovat tällä hetkellä kehittämisen ja parantamisen kohteina. Ajoksen väylän ruoppaustyöt valmistuivat vuoden -97 loppuun mennessä. Ajoksen väylätöiden kokonaiskustannusarvio oli 3,9 milj. mk, josta valtion osuus on 1,5 milj. mk ja Kemin kaupungin osuus 2,4 milj. mk. Kaskisten väylällä jatkuvat turvalaitteiden rakennustyöt kesällä -98. Kaskisten väylätöiden kokonaiskustannusarvio on 8,5 milj. mk, josta valtion osuus on 4,5 milj. mk ja kaupungin osuus 4,0 milj. mk.

Kokkolan väylän varsinaiset ruoppaustyöt aloitettiin kesällä -95 ja valmistunevat kesällä -99. Väylää koskevat turvalaitteet rakennetaan pääosin kesällä -99. Kokkolan väylän osalta työt viivästyvät satama-alueelta löydettyjen ammusten takia. Ammusten nostotyöt ajoittuvat pääosin vuodelle -98. Ruoppaustyöt jatkuvat vastaavasti ainakin vuodelle -99.

Muu väylästä on tyydyttävässä kunnossa, joskin väylille asetettavat vaatimukset merkinnän ja muiden turvalaitteiden osalta kasvavat alusten ja niiden navigointilaitteiden tekniikan kehittyessä koko ajan.

Ruopattuja ammuksia Kokkolan edustalta.

Imuruoppaja "kärsä" ojossa Kokkolan satamassa.

Veneväylät

Piirin alueella on merenkululaitoksen ylläpitämiä ns. muun vesiliikenteen väyliä 2125 km. Väylästöön kuuluu Pohjanlahden rannikkoalueen matalaväylästäön lisäksi sisävesistöstä Oulujärven, Simojärven, Inarin, Lokan ja Porttipahdan, Kainuun sekä Ähtärintäjärvien laajat väylästöt. Veneilyharrastuksen koko ajan lisääntyessä veneväylien ja satamien parantamistarve lisääntyy koko ajan. Merenkulkupiirin alueella huomattavimmat pienväylähankkeet toimintavuonna olivat merenkurkun alueella olevan Aurinkoreitin parantamisen aloittaminen.

Kemijärven alueella Räisälän ja Luusuan vesistöalueiden venereittien merkinnät saatiin valmiiksi ja luovutettua Kemijärven kaupungille. Merkintäosuus Kemijärven kaupungin kohdalta Pelkosenniemen keskeytyi, valtion työllisyysrahoituksen loputtua ko. hankkeelle.

Väylähoito

Piirin väylähoitoon ovat osallistuneet edellisvuosien tapaan väyläalukset Letto ja Oili4 (ja Linja pari kuukautta vuoden alussa) miehistöineen sekä muuta väylähoitohenkilöstöä eli yli puolet toimialan 68 vakituisesta henkilöstä. Väyläalus Linja siirtyi Saaristomeren merenkulkupiirin alueelle vastaavanlaisiin väylähoitotöihin vuoden -97 alkupuolella. Piirin väylähoitotyöt on keskitetty alusten lisäksi hoidettaviksi Kaskisten, Vaasan, Kokkolan, Oulun, Kajaanin ja Inarin väyläasemilta.

Piensatamatoiminta

Omat satamat ja laiturit

Piirin omia satamia ei toimintavuonna rakennettu. Oulun ja Kajaanin väyläasemien piha-alueet kunnostettiin ja asfaltoitiin.

Kalastus- ja suojasatamat

Kalasatamatoiminnan suurimmat kohteet toimintavuonna -97 olivat työllisyysmäärärahoihin rahoitetut Bergön kalasataman rakentaminen Maalahteen ja Vatunginnokan kalasataman kalankäsittelyrakennuksen peruskorjaus Kuivaniemellä. Bergön kalastussatama valmistui perusrakenteiden osalta keväällä -97. Rakennustoimintaa satamassa jatketaan huoltohallin rakentamisella ja sen rahoituksesta ja rakennuttamisesta vastaa pääosin Maalahden kunta.

Talonrakennustoiminta

Varsinaista talonrakennustoimintaa ei toimintavuoden aikana ollut. Eri luotsiasemien kunnossapitoon liittyviä korjaustöitä tehtiin vuoden aikana n. 200 000 markalla.

Nahkiaisen majakka Raahen edustalla jäiden keskellä.

Muu tekninen toiminta

Ulkopuoliset työt

Teknisen toimialan toiminnan uudeksi osuudeksi on vuosien varrella vähitellen muodostunut ulkopuolisille tehtävät työt. Toimintavuoden aikana ulkopuolisen toiminnan kokonaistuloksi tuli hieman yli 2,9 milj. markkaa. Suurimpina tehtävinä voidaan mainita Suomen Ympäristökeskukselle tehdyt öljyntorjuntatyöt ja -harjoitus yhteensä n. 734 th. mk, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle tehdyt Tervon väylän ruoppaustyöt Pyhäjoella ja Lumijoen Varjakan veneväylän tutkimukset n. 617 th. mk. Himangan kunnalle ruopattiin Lestijokisuu ja siitä tuli tuloa 558 th. mk sekä Saaristomeren merivartioston ponttonilaiturin rakentaminen Iin telakalla toi 520 th. mk. Lisäksi saatiin useita pienehköjä toimeksiantoja mm. eri satamalaitoksille ja kunnille.

Lausunnot

Merenkulkupiirin tekniseen toimintaan kuuluu eri asiantuntijalausuntojen ja tarpeellisten muistutusten laatiminen mm. vesioikeuksille ja lääninhallituksille. Lausuntoja on laadittu toimintavuoden aikana 23 kpl.

Työllisyys Hankkeet

Tekninen toimiala hoitaa myös piirin osuuden ns. työvirastona työllistämällä kalasatamien ja pienväylästäön merkintä- ja rakennustoilla työministeriön rahoittamia työllisyyskohteita. Huomattavin työllisyystyökohteiden kalasatama- ja pienväylätöiden lisäksi oli keskitetty ponttonilaitureiden rakentaminen Iissä, jossa valmistettiin ponttonilaitureita työllisyystöinä yhteensä 2,0 milj. markalla. Kaskisten väylätöitä rahoitettiin myös 2,5 milj. markalla. Vuoden 1997 aikana eri kohteissa käytettiin toimintavuonna myönnettyjä ja edellisvuosien "saldoja" yhteensä noin 6,7 milj. markkaa Vaasan ja Oulun työvoimapiirien alueilla. Hankkeet ja määrärahojen käyttö on lueteltu taulukossa 2.

Valtionavut

Merenkulkupiirin toimintaan kuuluu myös valtionapujen käytön valvonta. Keskuskalasatama-avustuksia maksettiin eri kunnille yhteensä 1.045.697,- markkaa. Veneilysatama-avustuksia maksettiin yhteensä 45.000,- mk. Edelleen merenkulkupiirin alueella olevien kauppa- ja teollisuussatamien omistajille on työministeriö myöntänyt valtionapua, joiden käyttöä piiri on osaltaan valvonut. Maksuliikennettä ei työministeriön avustuksien osalta toimintavuonna 1997 ollut.

TAULUKKO 2.

Pohjanlahden merenkulkupiirin teknillisen toimialan rahoitus vuonna 1997 ja käynnissä olleet hankkeet ja niihin käytetyt määrärahat			B=budjettirahoitus T=työllisyysrahoitus MMM=ministeriö
Hankkeen nimi	Toimenpide		Rahoitus (1000 mk)
Teknisen henkilökunnan palkkaus	Vakituisen henkilöstön palkkakulut	B	8458
Teknillisen toiminnan muut kulutusmenot	Toiminnan käyttömenoja	B	11194
Väyläalusten palkkaus	Vakituisen henkilöstön palkkakulut	B	4628
Väyläalusten muut kulutusmenot	Toiminnan käyttömenoja	B	1053
Maksetut kalasatama-avustukset, eri kunnat	MKH:n myöntöpäätökset eri hakemuksista	B	1091
Kuljetusvälineet ja kalusto	Uushankinnat ja varustelu	B	1668
Kaskisten väylän parantaminen, Kaskinen	Väylän syventäminen alkoi v.-97 ja jatkuu trvl töillä	B/T	5073
Kokkolan väylän parantaminen, Kokkola	Väylän syventäminen alkoi v.-95 ja jatkuu -98	B	54856
Ajoksen väylän parantaminen, Kemi	Väylän syventäminen v.-97	B	1649
Laituriponttoon. keskit. rakentaminen, Ii	Ponttonilaitureiden rakentaminen	T/B	1949
Bergön kalasatama, Bergö	Sataman laajennus yhdessä kunnan kanssa	T	1317
Trullevin kalasatama, Kokkola	Sataman laajennus yhdessä kaupungin kanssa	T	256
Vatungin kalasatama, Kuivaniemi	Kalasataman hallin peruskorjaus	T	680
Muun vesiliikenteen väylät	Ruoppaus- ja väylämerkintätyöt	B	1164
Kalastusloistojen korjaustyöt	Merkkien sähköistäminen, jatkuu v -98	MMM	1250
Yhteensä (1000) mk			96287

Väyläalukset Letto ja Oili 4 sekä muuta piirin aluskalustoa Kokkolan väyläaseman laitureissa.

Luotsaustoiminta

Tehtävät ja resurssit

Luotsauspalvelun valvonnasta, suunnittelusta ja kehittämisestä huolehtii merenkulkupiirin liikennetoimiala sovittuaan tavoitteista piiripäällikön kanssa. Toimiala järjestää myös luotsintutkintoajat ja luotsintutkintoon liittyvät kirjalliset kuulustelut.

Luotsauspalvelun tarkoituksena on järjestää aluksen päällikön neuvonantajaksi paikalliset väylät ja erikoisolosuhteet tunteva ammattilainen, pitkän merikokemuksen ja merikapteenin pätevyyden omaava luotsi. Tätä varten on piirissä neljä luotsiasemaa, joissa hoidetaan ympärivuotinen päivystys. Asemilla on hyvät valvonta- ja yhteydenottolaitteistot. Luotsi- ja tukiasemilla on venekalustoa joka vuodelle luotsien viemiseksi aluksille, talvella käytetään myös lumikelkkoja ja hydrokoptereita. Joskus joudutaan käyttämään piirin väylänhoitoalus Lettoa tai jäänmurtajia luotsikuljetuksiin.

Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella toimivat seuraavat luotsiasemat: Perämeri Hailuodossa Oulun edustalla, Raahen kaupungin alueella, Tankar Kokkolan edustalla ja Vaasan luotsiasema Raippaluodossa. Näiden lisäksi on kuusi tukiasemaa. Luotsi- ja tukiasemilla työskentelee 50 luotsia, 38 kutterinhoitajaa ja 4 emäntää/siivojaa. Käytössä on vene- ja kutterikalustoa 34 kpl ja muuta kuljetuskalustoa, kuten autoja ja hydrokoptereita ym. 41 kpl.

Luotsien ja kutterinhoitajien turvallisuuskoulutus on kuvassa alkamassa Airisto Centerissä Turunseudulla.

Toiminnan tulos

Luotsaustoiminta vähentyi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Piirin alueella tehtiin vuonna 1996 yhteensä 4408 luotsausta, vuonna 1997 niitä oli 5206 kpl. Luotsausmatka kasvoi 71215 mpk:sta 83583 meripeninkulmaan. Luotsaustulot lisääntyivät 12,3 milj. markasta 16,1 milj. markkaan. Kustannusvastaavuus nousi 33,7 prosentista 47,4 prosenttiin. Suomen ulkomaankauppa on ollut vahvassa nousussa, mikä on näkynyt lisääntyneinä luotsauksina. Luotsattavien alusten koot ovat vakiintuneet satamiin johtavien väylien suurimpien syvyyksien mukaisiksi. Talvella liikkuvat jäävahvistetut alukset ovat useimmiten ympäri vuoden liikkuvia linjalaivoja, kun taas kesä mahdollistaa suurten jäävahvistamattomien bulkkilaivojen tulon satamiimme. Liikenne on kuitenkin ollut tasaisemmin jakautunut eri kuukausille kuin aikaisemmin.

Luotsaustoiminnan kehittäminen

Perämeren luotsiasema on vakiinnuttanut toimintansa vuonna 1996 tapahtuneen yhdistämisen jälkeen. Päivystys pidetään Marjaniemessä, josta välitetään luotsit Tornioon, Kemiin ja Ouluun. Ajoksen väylä saatiin palautettua 10,0 metriin. Raahessa on toiminta jatkunut ennallaan. Tankarin luotsiaseman toimintaa on häirinnyt väylänruoppaustyömaa Kokkolan edustalla ja sieltä löytyneet ammuks. Vuonna 1997 oli tarkoitus siirtää luotsipäivystys Tankarista Ykspihlajaan, mutta ruoppauksien myöhästyminen siirtää tämän syksyyn 1998. Vaasan luotsiaseman alueella suoritettiin ruoppauksia.

Piiripäällikön nimittämä VTS-työryhmä sai keväällä valmiiksi suunnitelman piirin meriliikenteen ohjausjärjestelmästä. Työryhmässä oli jäseniä luotsiasemilta ja piirikonttorista. Lisäksi piiripäällikkö nimitti syksyllä uuden laajennetun työryhmän tarkentamaan VTS-suunnitelmaa ja tekemään ehdotuksia luotsaustoiminnan järjestämiseksi tulevaisuudessa.

PilotNet-luotsintilausjärjestelmä on ollut käytössä Perämeren ja Vaasan luotsiasemilla. Järjestelmää on kehitetty yhdessä keskusviraston ja muiden piirien kanssa. Kesällä kokeiltiin molemmilla asemilla kannettavista puhelimista lähetettäviä koodattuja viestejä järjestelmään. Näillä viesteillä on tarkoitus korvata manuaaliset yhteydenotot päivystäjiin. Vaasan luotsiasemalle toimitettiin keväällä uusi nopea luotsivene. Nyt kaikilla asemilla on ajanmukaiset nopeat veneet. Ympärivuotisten kuttereiden uusinta on ajankohtaista seuraaville vuosille, samoin suuremman avomerelle sopivan nopean luotsiveneen hankkiminen. Hydrokopterit mahdollisesti korvaava Arctic Ant on tilattu yhdessä muiden piirien kanssa koekäyttöön.

LUOTSAUSTOIMINTA **1997**

Luotsiasema	Luotseja	Kutterin- hoitajia	Luotsauksia yhteensä	Luotsauksia kpl/luotsi	Luotsattu matka	Luotsattu mpk/luotsi
Vaasa	13	10	874	67	13579	1045
Tankar	12	11	1552	129	17406	1451
Raahe	6	5	842	140	5479	913
Perämeri	19	12	1938	102	47119	2480
Yhteensä	50	38	5206		83583	

Pohjanlahden merenkulkupiirin alueen uusin luotsiasema on Raahessa.